

N:o 153.

Af herr **David Bergström**, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, i fråga om anslag till arbetsstatistiska undersökningar.

I statsverkspropositionen föreslår Kongl. Maj:t Riksdagen att, för arbetsstatistiska undersökningar, på extra stat för år 1899 anvisa 10,000 kronor.

I det yttrande till statsrådsprotokollet af den 14 januari 1898, som åtföljer denna framställning, erinrar chefen för civildepartementet, att ett af ändamålen med de sedan 1897 års början föranstaltade arbetsstatistiska undersökningarna är att vinna en allt säkrare grund för bedömandet af det sätt, på hvilket de tillämnade, regelbundna arbetsstatistiska undersökningarna för framtiden böra i vårt land organiseras, eller — med andra ord — han erinrar om de nu ifrågavarande undersökningarnas, redan af 1896 års Riksdag starkt betonade, karakter af *försök*.

För att statsmagtarna vid ett slutligt afgörande af frågan om anordnande af regelbundna statistiska undersökningar i vårt land skola ega tillgång till ett allsidigt och fullgodt materiel för den viktiga sakens bedömande, torde emellertid vara önskligt, att vid de förberedande arbetsstatistiska undersökningarna något större frihet beredes vederbörande, än nu är fallet, i afseende å val af undersökningsområde och arbetssätt. Den omständigheten, att medel till ifrågavarande undersökningar hittills beviljats för endast ett år i sänder, har i sjelfva verket begränsat ämnesvalet och undersökningsarbetet vida utöfver hvad Riksdagen lär afsett, då den i sin skrifvelse af år 1896 tillkännagaf, hvad som enligt dess mening borde göras till föremål för en försöksundersökning — någon viss, mera betydande näringsgren — och huru detta försöksarbete borde bedrivas.

Om, såsom jag förmodar, de hittills anordnade eller ifrågasatta arbetsstatistiska försöksundersökningarna näppeligen kunna anses tillräckliga såsom grund och ledning vid planläggandet af en regelbunden officiel svensk arbetsstatistik, synes det därför vara skäl att på en gång bevilja medel för två år till fortsatta försöksundersökningar och derigenom sätta vederbörande i tillfälle att, om så finnes lämpligt, välja något större undersökningsområde, hvilket på grund af sin omfattning och möjligen af andra skäl icke med fördel kan undersökas under loppet af ett år. Såsom synes af det åberopade yttrandet till statsrådsprotokollet, hafva vid val af ämne för 1898 års arbetsstatistiska undersökningar åtskilliga yrkesmän gjort framställningar om att deras särskilda fack måtte väljas till undersökningsföremål, och bland dessa fack eller yrken har särskildt ett, sjömansyrket, hvilket i flera afseenden kunnat anses påfordra en dylik undersökning, måst lemnas å sido på den grund, att undersökningen svårligen på ett nöjaktigt sätt skulle kunna låta sig utföra på den begränsade tiden af ett år och näppeligen heller med det anslag, som afsetts för en undersökning, beräknad att på nämnda tid medhinnas.

I betraktande häraf, och då äfven andra viktiga näringsgrenar, hvilka varit på tal vid val af föremål för de senast planerade undersökningarna, såsom det af utsedda komiterade i ämnet afgifna utlåtandet gifver vid hand, af enahanda skäl måst lemnas ur räkningen, synas giltiga skäl föreligga att nu på en gång bevilja medel för fortsättande af de arbetsstatistiska försöksundersökningarna under åren 1899 och 1900.

Jag tillåter mig fördenskull föreslå Riksdagen

att, för *arbetsstatistiska undersökningar*, bevilja på extra stat, att utgå under åren 1899 och 1900, ett anslag af 20,000 kronor samt deraf anvisa för år 1899 ett belopp af 10,000 kronor.

Stockholm den 28 januari 1898.

David Bergström.